

Till arbetspensionsanstalterna

MOTIVERINGEN AV INVALIDPENSIONSBESLUT

Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte 19.9.1984 en arbetsgrupp, som fick i uppdrag att för pensionsanstalterna utarbeta anvisningar för motiveringen av invalidpensionsbeslut. Till medlemmar i arbetsgruppen utsågs representanter för både den privata och den offentliga sektorn och för besvärinstanserna. Arbetsgruppen hade slutfört sitt uppdrag 30.9.1985.

Detta cirkulär om motiveringen av invalidpensionsbeslut baserar sig på arbetsgruppens promemoria. Anvisningarna i cirkuläret gäller såväl beslut om vanlig invalidpension som beslut om individuell för-tidspension.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

MOTIVERINGEN AV INVALIDPENSIONSBE SLUT	Sida
1. INLEDNING	1
2. MOTIVERINGARNAS BETYDELSE	1
3. HUR MOTIVERAS BESLUTEN	1
3.1. Beviljande beslut	1
3.2. Avslagsbeslut	2
4. MOTIVERINGAR GÄLLANDE VANLIG INVALIDPENSION	2
4.1. Rättsliga motiveringar	2
4.2. Motiveringar gällande arbetsoförmågan	2
4.2.1. Medicinska motiveringar	2
4.2.2. Motiveringar i anknytning till arbetet	3
4.2.3. Sociala motiveringar	3
4.3. Utlösning principen och sista anstalt principen	3
5. MOTIVERINGAR GÄLLANDE INDIVIDUELL FÖRTIDSPENSION .	4
6. MOTIVERINGAR BEROENDE PÅ ANSÖKAN	5
6.1. Ansökan endast om förhandsbeslut om individuell förtidspension	5
6.2. Ansökan avser invalidpension	5
7. PLATS FÖR MOTIVERINGARNA	5
8. LÄMNANDE AV UPPGIFTER OM PENSIONS AVGÖRANDET	6
9. MODELLEXEMPEL	6

BILAGOR

1. INLEDNING

Kommittén för rättsskyddet inom social- och hälsovårdsförvaltningen (kommittébetänkande 1979:59) och Kommissionen för invaliditetsbedömning (kommittébetänkande 1982:2) har i sina betänkanden bland annat konstaterat, att speciell vikt bör fästas vid motiveringarna i avslagsbeslut. Likaså har riksdagens grundlagsutskott och socialutskott samt riksdagens justitieombudsman framhållit, att i synnerhet nekande beslut bör motiveras.

2. MOTIVERINGARNAS BETYDELSE

Att besluten motiveras är synnerligen betydelsefullt med tanke på pensionssökandens rättsskydd. Av motiveringarna framgår, vad avgörandet baserar sig på och varför beslutet till sitt innehåll är sådant som det är. Eventuellt ändringssökande underlättas genom motiveringarna, emedan det av dessa framgår, vilka omständigheter det är skäl att ta fasta på vid sökandet av ändring.

Motivering av besluten ökar pensionsanstalternas arbetsmängd och kan leda till att handläggningen av ansökningarna förlängs. I invalidpensionsbesluten är det dock fråga om ett för sökanden viktigt avgörande och vid ett nekande avgörande är det för sökanden angeläget att få ett tillräckligt väl motiverat beslut på sin pensionsansökan, även om motiveringen leder till en förlängning av handläggningstiden.

3. HUR MOTIVERAS BESLUTEN

3.1. Beviljande beslut

Det vanliga är nu att beviljande invalidpensionsbeslut huvudsakligen motiveras med en hänvisning till det lagrum beslutet baserar sig på. Detta kan fortsättningsvis anses vara tillräckligt, då motiveringarna vid beviljande avgöranden knappast är av väsentlig betydelse med tanke på att pensionssökandens rättsskydd skall tillgodoses. Om pensionen har beviljats till stöd för rehabilitering eller återgång till arbetet, är det dock skäl att konstatera detta i beslutet. Även ett i övrigt beviljande beslut, vari ingår ett avslag gällande ett arbetsförhållande eller en företagarverksamhet som anförts såsom grund för pensionen, skall till denna del motiveras.

3.2. Avslagsbeslut

Alla avslagsbeslut på ansökningar om invalidpension skall motiveras, varvid de omständigheter, stadganden och bestämmelser på vilka avgörandet grundar sig skall anges i beslutet.

Ett pensionsbeslut kan för sökanden delvis vara ett avslagsbeslut och detta skall då vid behov motiveras. Detta krav på motivering gäller åtminstone sådana fall, då avgörandet inverkar på pensionsbeloppet.

4. MOTIVERINGAR GÄLLANDE VANLIG INVALIDPENSION

4.1. Rättsliga motiveringar

Innan ställning tas i fråga om arbetsförmågan måste det först granskas om de ovillkorliga förutsättningarna för att pension alls skall kunna beviljas verkligen föreligger. Om förutsättningarna saknas måste beslutet även motiveras. Som exempel på detta kan nämnas de fall, då pensionssökanden inte alls har vare sig arbetsförhållanden eller företagarverksamhet som omfattas av arbetspensionslagarna.

De rättsliga motiveringar som ligger till grund för avgörandet är stadganden och bestämmelser i lagar, förordningar och författningar av lägre valör. I beslutet skall paragrafen och det väsentliga innehållet i den anges. Stadgandena och bestämmelserna kan anföras antingen i direkt citat eller i fri formulering. Att ange enbart paragrafen är inte tillräckligt. Av beslutet skall framgå, på vilka förutsättningar gällande invaliditetsdefinitionen eller avsaknaden av sådana avgörandet grundar sig.

4.2. Motiveringar gällande arbetsförmågan

4.2.1. Medicinska motiveringar

Det medicinska ställningstagandet vid avgörandet av en invalidpensionsansökan skall anges i beslutet så sådant sätt, att pensionsanstaltens slutledningar beträffande de medicinska fynd som inverkar på sökandens arbetsförmåga läggs fram för sökanden i beslutet. Av de vid avgörandet beaktade sjukdomarna borde åtminstone de väsentligaste nämnas. Som medicinskt ställningstagande är det inte tillräckligt med enbart en förteckning över diagnoser, sifferkoder enligt den internationella klassifikationen av sjukdomar eller över de läkarutlåtanden och epikriser som ingår i handlingarna. En ansökan får inte avslås bara med en

hänvisning till företedda läkarutlåtanden utan pensionsanstalten skall utgående från det i ärendet framlagda materialet dra de slutsatser med vilka avgörandet kan motiveras.

4.2.2. Motiveringar i anknytning till arbetet

I beslutet skall ställning tas till frågan om pensionssökanden är förmögen att utföra sitt arbete eller, med beaktande av sökandens arbetshistoria och arbetserfarenhet, ett annat arbete. Vid granskningen av sökandens arbetsförmåga skall det observeras, att invaliditetsdefinitionen i APL inte är direkt anknuten till yrket såsom i StPL och KTAPL i fråga om tilläggs-pensionsskyddet. I APL:s invaliditetsdefinition förutsätts det, att arbetstagaren tar emot sådant arbete som arbetstagaren med hänsyn till sin utbildning och tidigare verksamhet rimligen kan förutsättas orka utföra.

4.2.3. Sociala motiveringar

Som sociala motiveringar skall efter behov anges den inverkan sökandens ålder samt bosättnings- och familjeförhållanden haft på avgörandet.

4.3. Utlösningssprincipen och sista anstaltprincipen

Såväl i lagen om statens pensioner som i kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga ingår ett stadgande kallat utlösningssprincipen, enligt vilket tjänsteman eller tjänsteinnehavare samt arbetstagare efter det anställningen har upphört har rätt till invalidpension, om han på grundvalen av ett senare tjänste- eller arbetsförhållande eller en företagarverksamhet har beviljats i 8 § 4 mom. APL avsedd s.k. grundpension.

I arbetspensionslagarna för den privata sektorn ingår inte motsvarande stadgande. Däremot har till anvisning för den praktiska verksamheten en överenskommelse gjorts om, att den pensionsanstalt som svarar för på tidigare arbetsförhållanden baserade fribrev i sitt avgörande i regel skall följa den pensionsanstalt, som svarar för det på sökandens sista anställning baserade pensionsskyddet. Om pensionssökanden exempelvis senast arbetat i en anställning hörande till det statliga pensionssystemet och därförinnan inom den privata sektorn, bör pensionsanstalten inom den privata sektorn i sitt avgörande helst iaktta det avgörande som den offentliga sektorn stannat för. Samma förfarande borde iakttas även vid motiveringen av ett

avslagsbeslut. Den sista pensionsanstalten är den som motiverar avslagsbeslutet och den andra pensionsanstalten hänvisar i sin tur till detta.

Alltemellanåt händer det, att en pensionsanstalt måste hänskjuta en pensionsansökan till en annan pensionsanstalt för avgörande där och att samtidigt ge ett utlåtande om sökandens arbetsförmåga. I dessa fall behöver den hänskjutande pensionsanstalten inte nödvändigtvis motivera sitt utlåtande utan den pensionsanstalt som fattar beslut i ärendet motiverar även beslutet. Den hänskjutande pensionsanstalten skall dock i sitt utlåtande ange orsakerna till hänskjutningen.

Det förekommer fall, då pensionssökanden har fått sin huvudsakliga utkomst i en anställning hos stat eller kommun och samtidigt men endast i form av bisyssla förvärvat arbetat inom den privata sektorn. Pensionsanstalten inom denna sektor följer i dessa fall huvudpensionsanstaltens avgörande och som motivering är det då tillräckligt med en hänvisning till huvudpensionsanstaltens avgörande och ett konstaterande av den ringa omfattning förvärvat arbetat inom den privata sektorn haft i förhållande till arbetet inom den offentliga sektorn.

5. MOTIVERINGAR GÄLLANDE INDIVIDUELL FÖRTIDSPENSION

Vid motiveringen av beslut gällande individuell förtidspension iakttas samma principer som i fråga om vanlig invalidpension. Skillnaderna i definitionerna av arbetsoförmågan skall självfallet beaktas. I beslutet skall anföras sökandens egen åsikt om arbetets innehåll samt om den påfrestning och slitsamhet arbetet orsakar hos sökanden. Även den uppfattning som arbetsgivarens utlåtande ger om hur påfrestande arbetet är för sökanden borde vid behov läggas fram. Om arbetsgivaren till exempel meddelar, att sökanden reder sig väl i arbetet skall detta också nämnas i beslutsmotiveringen, om dess inverkan på avgörandet har varit väsentlig. Emedan ett avgörande i pensionsärendet kan tas först när en helhetsbild har erhållits över ärendet, borde alla de faktorer som i väsentlig grad inverkat på uppkomsten av denna helhetsbild även anges i motiveringarna till beslutet.

6. MOTIVERINGAR BEROENDE PÅ ANSÖKAN

6.1. Ansökan endast om förhandsbeslut om individuell förtidspension

När ansökan endast avser förhandsbeslut om individuell förtidspension, behöver ett avslagsbeslut motiveras endast i fråga om detta.

Om pensionsanstalten däremot anser, att sökanden kan ha rätt till full invalidpension, skall detta meddelas sökanden i ett särskilt brev till sökanden och inte i det egentliga avslagsbeslutet gällande den individuella förtidspensionen. I brevet kan exempelvis konstateras, att sökanden kan ha rätt till dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och sökanden skall då uppmanas kontakta Folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

6.2. Ansökan avser invalidpension

Om ansökan avser enbart invalidpension och sökanden enligt pensionsanstaltens åsikt skulle ha rätt till individuell förtidspension men inte till full invalidpension, borde detta konstateras i pensionsbeslutet.

Om en invalidpensionsansökan avslås såväl i fråga om full invalidpension och individuell förtidspension som i fråga om delpension, skall även avslagsmotiveringarna omfatta alla dessa tre invalidpensionsförmåner. Beträffande den individuella förtidspensionen behöver beslutet motiveras endast när sökanden har fyllt 55 år eller är nära denna ålder.

7. PLATS FÖR MOTIVERINGARNA

Motiverandet av invalidpensionsbesluten förutsätter samverkan mellan beslutsfattaren och sakkunniläkaren vid pensionsanstalten.

Motive-
ringarna
i själva
beslutet

Motiveringarna i ett invalidpensionsavgörande skall anges i det egentliga pensionsbeslutet. Det räcker inte med, att de skäl som lett till beslutet läggs fram i en särskild bilaga eller en promemoria eller att de framförs muntligen i efterhand.

Förfrågningar
om beslutet

Fastän meningen är att beslut skall motiveras omsorgsfullt, kan i regel inte alla de enskilda faktorer som inverkat på beslutet anges i själva beslutet och det är inte alltid ens nödvändigt. Sökanden har likväl rätt att få besked om dem. I beslutet skall därför namngivas den handläggare eller den person till vilken sökanden kan vända sig. Den namngivna kan ge tilläggsupplysningar i ärendet, fastän målet och meningen med

de individualiserade motiveringarna är, att skälen till beslutet inte skall behöva efterfrågas. Sökanden kan vara i behov av upplysning om exempelvis, vilka handlingar det fanns med vid handläggningen och vad han ytterligare kan göra i ärendet.

8. LÄMNANDE AV UPPGIFTER OM PENSIONSavgÖRANDET

Att individualisera motiveringen av ett avslagsbeslut är en krävande uppgift, emedan en god motivering förutsätter att pensionssökandens hälsotillstånd och sociala förhållanden utreds, analyseras och beskrivs tillräckligt ingående. Dessa uppgifter kan ur sökandens synvinkel sett vara synnerligen känsliga och att lägga fram dem på fel sätt eller i orätt form kan orsaka problem. Motiveringarna som sådana får inte åstadkomma skada för pensionssökanden och inte heller leda till att han känner sitt integritetsskydd kränkt.

Ifall besked om pensionsavgörandet måste ges förutom till pensionssökanden själv även till arbetsgivaren, socialnämnden eller annan myndighet, skall detta ske med ett särskilt meddelande som formuleras så, att stadgandena om tystnadsplikt inom arbetspensionssystemet inte överträds.

9. MODELLEXEMPEL

Egentliga blanketter för modellbeslut görs inte upp, emedan motiveringarna måste vara så individuellt avpassade att färdiga modeller eller modellfraser inte kan användas. Medföljande beslut är endast modellexempel vilka inte är avsedda att följas rent bokstavligt.

Till den promemoria arbetsgruppen för motivering av invalidpensionsbeslut avfattet har fogats tre exempel på individuellt motiverade avslagsbeslut. Dessa samt ytterligare två andra jämte fallbeskrivningar har bilagts detta cirkulär. Fallbeskrivningarna som uppgjorts för beslutsfattandet utgör inte en del av beslutet och de skall sålunda inte sändas till pensionstagarna.

BILAGOR

1. Avslag på invalidpensionsansökan på den grund att pensionsanstalten inte anser sökanden vara arbetsförmögen.
2. Avslag på invalidpensionsansökan efter ett beviljat tidsbestämt beslut.

3. S.k. efterföljdsavslag efter ett avgörande inom den offentliga sektorn.
4. Avslag på individuell förtidspension.
5. Beviljad individuell förtidspension och samtidigt avslag gällande full invalidpension.

SÖKANDE Kalle Virtanen, 37 år, gift, svetsare från Vilppula.

PENSIONSANSALT Y

FRÅGOR ATT BEHANDLA

- 1) Är sökanden arbetsoförmögen på det sätt som avses i arbetspensionslagarna?
- 2) Om så är fallet, från när arbetsoförmögen?

FÖRVÄRVSARBETE

Valmet Oy 1.10.69 - 5.5.70	APL	780,71 mk/mån
Huber Oy 29.3.71 - 6.7.79	APL	4.734,85 mk/mån
Kiteen Konepaja 29.1. - 20.3.74	APL	1.521,12 mk/mån
Huber Oy 19.2.80 - fortgår	APL	6.827,95 mk/mån
Tohman Saha Oy 1.11.80 - 6.2.81	APL	4.900,90 mk/mån
Byggnadsarbete år 1980	KAPL	11.585,00 mk/för hela tiden
Byggnadsarbete år 1981	KAPL	6.840,00 mk/för hela tiden
Tohman Saha Oy 27.12.83 - 6.4.84	APL	6.425,00 mk/mån

Sökanden har under hela sin tid i arbetsförhållandet från 19.2.1980 arbetat som svetsare i kraftverk och träförädlingsfabriker. Arbetet har bestått i svetsning såväl av rörledningar som av annat både i Finland och utomlands, t.ex. i Sverige. Arbetskommenderingarna har räckt allt från någon vecka till flera månader.

Fysiskt sett är arbetet medeltungt, lyftande och bärande ingår egentligen inte i arbetet. Svetsningsaggregaten och kablar måste dock bäras. Arbetställningarna är mycket besvärliga, sökanden måste mången gång böja sig, sträcka sig och svetsa rentav i liggande ställning. Arbetet kräver mycket klättrande, det utförs alltid på "byggnads"-ställningar på upp till 10 m:s höjd. Huvudsakligen fråga om dagarbete inomhus.

Arbetsgivaren har inte märkt att någon sjukdom skulle ha försvårat sökandens arbete, sökanden är synnerligen flitig och klarar sig tämligen väl i arbetet. Ingen sjukfrånvaro under de senaste åren, men 1971-1979 ofta återkommande sjukledig.

PENSIONSANSÖKAN 23.1.85

Sökanden uppger sig vara helt arbetsoförmögen från 26.6.1984.

PENSIONER OCH ERSÄTTNINGAR

Sjukdagpenning

Sökanden har beviljats dagpenning för tiden 3.7.84 - 31.5.85, varefter rätten till dagpenning upphörde.

Folkpension

Sökandens ansökan om invaliditetspension anhängig 23.1.85, handläggningen pågår.

Olycksfallsersättning

Sökanden har för en övergående arbetsoförmåga fått dagpenning en kort tid sommaren 1973. Till sökanden har betalats engångsersättning enligt 15 %:s invaliditetsgrad på grund av olycksfall i mars 1979. Besvär över detta beslut anhängiga i försäkringsdomstolen.

Arbetslöshetsunderstöd

Sökanden har fått arbetslöshetsunderstöd från Metallarbetarnas arbetslöshetskassa 1978 för 43 dagar, 1979 för 91 dagar och 1980 för 37 dagar.

Rehabilitering

Frågan om rehabilitering anhängig vid arbetskraftsbyrån.

HÄLSOTILLSTAND

A-läkarintyg

Sökanden arbetsoförmögen 11 - 15.6.1984

Sjukberättelser

från Pohjois-Karjalan keskussairaala 1.12.1979 -18.83

Intyg

från arbetsklinikundersökningar 11.2 - 7.3.85 och 16.4.85.

Utlåtande

från ett orienteringsbesök på Invalidstiftelsens yrkesskola 4.10.84.

Syn- och hörselundersökning

1.10.84.

Hos sökanden har från början av 70-talet uppträtt "värk i ryggen och extremiteterna". Dessutom har han känt av andnöd som närmast kan betraktas som neurotiskt symptom. År 1973 ett olycksfall som ledde till fraktur på två kotor i bröstryggraden. Läkningen försiggick väl och kotorna fixerades i rätt läge, nämnvärt hållningsfel eller anmärkningsvärt nedsatt funktionsförmåga i bröstryggraden uppkom inte. Muskulaturen i detta område är spastisk (styv), men något fynd som skulle förklara de intensiva tunnbandsartade smärtsymtomen runt bröstkorgen kan inte övertygande konstateras, om det också vid undersökningarna på Invalidstiftelsens sjukhus i oktober 1984 anses att en ortopedisk bakgrund till symtomen inte helt kan utelutas. Olika slag av vårdåtgärder har upprepade gånger varit utan effekt. Funktionsförmågan i armarna liksom i ländryggen är nästan normal.

Till sin grundpersonlighet är sökanden neurotiskartat störd och enligt den psykiatriska undersökningen färgas tillståndet av hypokondriska symptom som uppträder speciellt i ryggen och som tidvis är borderline-aktiga.

Svetsare
Kalle Virtanen
Honkatie 6

35700 VILPPULA

Personbeteckning	Ansökan anhängiggjord	Beslutet givet	Beslutet postat
------------------	--------------------------	-------------------	--------------------

AVSLAG PÅ INVALIDPENSIONSANSÖKAN

Pensionsanstalt Y har prövat Er invalidpensionsansökan.

Enligt 4 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare har en arbetstagare rätt att utfå invalidpension om hans arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada har nedgått med minst två femtedelar. Vid bedömningen av nedgången i arbetsförmågan beaktas arbetstagarens återstående förmåga att skaffa sig förvärvsinkomster genom sådant tillgängligt arbete, som det rimligen kan förutsättas att arbetstagaren orkar utföra. Vid bedömningen beaktas även arbetstagarens arbetserfarenhet, ålder och andra därmed jämförbara omständigheter.

Ni har arbetat som svetsare från år 1969. Ert senaste arbetsförhållande pågår fortfarande. Enligt arbetsgivaren klarar Ni Er väl i arbetet, fastän det är ansträngande för ryggen och arbetsställningarna är besvärliga. Arbetsgivaren är beredd att återta Er i Era tidigare arbetsuppgifter.

Enligt utredningarna rörande Ert häсотillstånd har Ni konstaterats lida av ryggont till följd av olycksfall åren 1973 och 1979. Kotfrakturerna är dock väl läkta. Ni har därtill haft vissa mentala problem, som likväl inte kan anses svårartade.

På grundvalen av det ovensagda anser vi, att Ni med beaktande av Ert häсотillstånd fortsättningsvis klarar Er i Ert tidigare eller annat motsvarande arbete. För den skull kan vi inte anse Er vara arbetsoförmögen på det sätt som lagen om pension för arbetstagare avser och Er invalidpensionsansökan har därför avslagits.

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring i beslutet.

Anvisning för sökande av ändring medföljer som bilaga.

Pensionsanstalt
Y

På förfrågningar svarar ...

SÖKANDE Matti Järvinen, 44 år, gift, försäljare från Jyväskylä

PENSIONSANSALT Y

FRÅGOR ATT BEHANDLA

Är sökanden fortfarande arbetsoförmögen på det sätt som avses i arbetspensionslagarna?

FÖRVÄRVSARBETE

Skogsarbete år 1962 KAPL 459,89 mk/för hela tiden

Skogsarbete år 1963 KAPL 322,97 mk/för hela tiden

Keski-Suomen Valo
1.4 - 31.12.68 APL 752,52 mk/mån

Byggnadsarbete år 1968 KAPL 6.213,16 mk/för hela tiden

Byggnadsarbete år 1969 KAPL 726,09 mk/för hela tiden

Oro Oy
1.4.69 - fortgår APL 4.532,43 mk/mån

I sitt senaste arbetsförhållande sålde sökanden byggnads- och inredningsvaror (tapeter, mattor o.dyl.). Att lyfta, flytta och bära rentav tunga föremål ingår i arbetsuppgifterna liksom också att allt emellanåt arbeta i framåtböjd ställning.

Ryggvärken började utan någon tydlig trauma i december 1983. Sökanden var sjukledig 16.1.-6.3.84 och återvände därefter till arbetet. Sökanden hade dock alltjämt värk i ryggen och återgången till arbetet misslyckades. Han har varit sjukledig från 11.5.84.

PENSIONSANSÖKAN

Sökanden uppger sig vara helt arbetsoförmögen från 14.5.84.

PENSIONER OCH ERSÄTTNINGAR

- Sjukdagpenning Sökanden har beviljats dagpenning för tiden 31.1 - 6.3.84 och 20.5.84 - 31.3.85.
- Folkpension Sökanden har beviljats invaliditetspension för tiden 1.4 - 30.6.85. Ansökan om fortsättning på pensionen har avslagits.
- Arbetspension Pensionsanstalt Y har på grundvalen av arbetsoförmåga som börjat i maj 1984 beviljat sökanden invalidpension för tiden 1.4 - 30.6.85. Ansökan om fortsatt pension anhängig.

HÄLSOTILLSTÅND

- A-läkarintyg Sökanden arbetsoförmögen 16.1 - 6.3.84 och 11.5 - 31.10.84.

B-läkarutlåtanden

25.10.84 och 28.3.85.

Sökanden fick ont i ryggen i december 1983. Värken stälade också ut från korsryggen ner i högra benet. På basis av rttg-bilder av ländryggraden konstateras 22.2.84 kotförskjutning. Sökanden fick fysikalisk behandling och var sjukledig till början av mars 1984. Återgången till arbetet misslyckades dock på grund av fortsatt värk i ryggen. Sökanden intagen på ortopediskt sjukhus för undersökningar i juli 1984, varvid i lumbalmyelogrammet inte konstaterades vare sig rotkompression eller discus prolaps. För sökanden föreslogs kotfixation, men han var inte alls villig att underkasta sig en sådan. Enligt det läkarutlåtande som fogats till ansökan om fortsatt pension har pat. fortfarande ryggvärk, men någon anmärkningsvärd minskning i ryggfunktionen kan inte konstateras, sökanden rör sig utan att halta, rörelsen i båda höfterna är fria, fingrarna når ner till golvet vid framåtböjning, endast vid böjning bakåt och åt sidorna märks en viss svag funktionsbrist.

Försäljare
Matti Järvinen
Kauppakatu 8

40700 JYVÄSKYLÄ

Personbeteckning	Ansökan	Beslutet	Beslutet
	anhängiggjord	givet	

AVSLAG PÅ INVALIDPENSIONSANSÖKAN

Genom tidigare beslut har Ni beviljats invalidpension för tiden 1.4 - 30.6.1985. Pensionen beviljades på grund av de plötsliga ryggbesvär Ni fått. Avsikten med pensionen var att ge Er möjlighet till sjukledighet och att under denna tid följa med hur ryggen utvecklar sig.

Pensionsanstalt Y har prövat Er ansökan om fortsatt pension.

Enligt 4 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare har en arbetstagare rätt att utfå invalidpension om hans arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada har nedgått med minst två femtedelar. Vid bedömningen av nedgången i arbetsförmågan beaktas arbetstagarens återstående förmåga att skaffa sig förvärvsinkomster genom sådant tillgängligt arbete, som det rimligen kan förutsättas att arbetstagaren orkar utföra. Vid bedömningen beaktas även arbetstagarens arbetserfarenhet, ålder och andra därmed jämförbara omständigheter.

Till utbildningen är Ni handelstekniker och har arbetat som försäljare av byggnads- och inredningsvaror i 15 års tid. Ert arbete omfattar olika arbetsskeden, till och med tunga sådana.

Enligt utredningen över Ert hälsotillstånd lider Ni av ryggont till följd av kotförändringar, vilket tidvis leder till ryggsmärtor. Den bestående nedsatta rörelseförmågan i ryggen är dock obetydlig.

De symtom Ni har av det ryggonda hindrar enligt vår åsikt inte Er att utföra Ert tidigare eller annat motsvarande arbete. Vi kan sålunda inte anse Er vara arbetsoförmögen på det sätt som avses i lagen om pension för arbetstagare, och Er ansökan om fortsättning på pensionen har därför avslagits.

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring i beslutet.

Anvisning för sökande av ändring medföljer som bilaga.

Pensionsanstalt
Y

På förfrågningar svarar ...

Byggmästare
Jukka Nieminen
Björkvägen 15

02620 ESBO

Person-
beteckning

Ansökan
anhängiggjord

Beslutet
givet

Beslutet
postat

AVSLAG PÅ INVALIDPENSIONSANSÖKAN

Pensionsanstalt Y har prövat Er invalidpensionsansökan.

Enligt 4 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare (APL) har en arbetstagare rätt att utfå invalidpension om arbetstagarens arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada har nedgått med minst två femtedelar. Vid bedömningen av nedgången i arbetsförmågan beaktas arbetstagarens återstående förmåga att skaffa sig förvärvsinkomster genom sådant tillgängligt arbete, som det rimligen kan förutsättas att arbetstagaren orkar utföra. Vid bedömningen beaktas även arbetstagarens arbetserfarenhet, ålder samt andra därmed jämförbara omständigheter.

Ett med detta jämställbart stadgande ingår även i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare.

Ni har senast varit anställd i kommunalt arbete. Kommunala pensionsanstalten har prövat Er pensionsansökan till den del den gäller Er kommunala anställning och därvid, enligt de uppgifter vi fått, inte ansett Er vara arbetsoförmögen och avslagit Er ansökan.

Ni har även varit anställd i arbetsförhållanden som lyder under APL. Pensionsanstalt Y har till denna del prövat Er pensionsansökan och därvid kommit till samma slutsats som Kommunala pensionsanstalten samt avslagit Er pensionsansökan.

Om ny utredning företes i ärendet eller om Kommunala pensionsanstalten ändrar sitt avgörande till följd av ändringssökande, tar vi Ert pensionsärende till ny prövning.

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring i beslutet.

Anvisning för sökande av ändring medföljer som bilaga.

Pensionsanstalt
Y

På förfrågningar svarar ...

SÖKANDE Matti Heinonen, 57 år, gift, elektriker från S:t Karins.

PENSIONSANSTALT Y

FRÅGOR ATT BEHANDLA

Har sökanden rätt till individuell förtidspension?

FÖRVÄRVSARBETE

Oy Nokia Ab
1.5.62 - 30.7.71 APL 2.700 mk/mån

Oy Wärtsilä Ab
1.8.71 - 31.1.74 APL 3.500 mk/mån

Oy Sähkö Ab
1.2.74 - fortgår APL ca 6.760 mk/mån

Sökanden har redan innan arbetspensionslagarna trädde i kraft arbetat som elektrikerlärling och elektriker hos olika arbetsgivare alltifrån år 1950.

I sin anställning vid Oy Sähkö Ab har sökanden arbetat som elektriker. Arbetet utförs inomhus och huvudsakligen vid ett arbetsbord. Arbetet kan utföras i sittande och i stående ställning. I viss mån krävs även förflyttning till andra arbetsställen, om de maskiner som skall repareras eller installeras är så stora att de inte kan flyttas. Huvudsakligen är det fråga om lätt eller medeltungt arbete. De tyngsta arbetsredskap och motordelar som skall hanteras med handkraft väger ca 1-5 kg. Motorer över 20 kg lyfts till och från arbetsbordet med eltelfer. Arbetet kräver i viss utsträckning böjande och för händerna påfrestande vridningsrörelser. Maskinell luftkonditionering i arbetsutrymmena.

Sökanden har själv berättat att han hamnar att lyfta tunga elmotorer, vilket gör att ryggen ständigt värker. Sökanden lider också av sömnlöshet som leder till trötthet, vilken i sin tur gör det svårt att klara sig i arbetet. Sökanden har också en blodtrycks-sjukdom.

Enligt arbetsgivaren klarar sig sökanden väl i arbetet. Han är yrkesskicklig och en god arbetare. Med den tilltagande åldern har arbetstakten blivit långsammare, men detta har inte varit till något anmärkningsvärt men i arbetet. Lättare arbete som skulle motsvara sökandens yrkesskicklighet har arbetsgivaren inte att erbjuda. Sjukledigheter har sökanden inte haft de senaste åren.

PENSIONSANSÖKAN 21.3.1986

Ansökan avser förhandsbeslut om individuell förtidspension. Sökanden uppger att sjukdomen inverkat menligt på arbetet redan i flera års tid.

PENSIONER OCH ERSÄTTNINGAR

Sjukdagpenning Sökanden har beviljats dagpenning för tiden 2-4.8.70 och 18-24.3.75. Inga ansökningar har avslagits.

Folkpension Ansökan om individuell förtidspension anhängig.

HÄLSOTILLSTÅND

Kopia av företagshälsovårdens hälsokort åren 1974-1986 samt

B-läkarutlåtande 2.3.1986.

Sökanden har i flera års tid haft ryggbesvär som krävt värkmediciner. Fysikalisk vård har sökanden fått år 1983. Ledvärk i händerna har förekommit. Vid undersökningar av ortoped konstaterades i mars 1986 att sökanden rör sig lätt med undantag för en viss styvhet vid av- och påklädning. Vid framåtböjning når fingrarna ner till ca 15 cm från golvet. Bakåt- och sidoböjningarna är något begränsade. Laséguew-provet var negativt på bägge sidor och några neurologiska förändringar konstaterades inte i benen. I rtg-bilderna av ryggraden och ländryggraden konstaterades en lindrig, begynnande ledförslitning. Reumaprov och övriga laboratorieprov visar helt normala värden. Sökanden har sedan år 1975 en bestående blodtrycks-sjukdom som hålls i jämvikt med hjälp av medicin.

Elektriker
Matti Heinonen
Granvägen 2

20780 S:t Karins

Person- beteckning	Ansökan anhäniggjord	Beslutet givet	Beslutet postat
-----------------------	-------------------------	-------------------	--------------------

AVSLAG PÅ ANSÖKAN OM FÖRHANDBESLUT OM INDIVIDUELL FÖRTIDSPENSION

Pensionsanstalt Y har prövat Er ansökan om förhandsbeslut om individuell förtidspension.

Individuell förtidspension kan beviljas arbetstagare som har fyllt 55 år och vars arbetsförmåga varaktigt har nedgått i sådan grad, att arbetstagaren inte längre skäligen kan förutsättas fortsätta sitt förvärvsarbete. Vid bedömning av nedgången i arbetsförmågan beaktas arbetstagarens sjukdom, lyte eller skada, faktorer förknippade med åldrandet, lång tid i yrket, påfrestningen och slitsamheten i arbetet samt arbetsmiljön (Lagen om pension för arbetstagare 4 e § 1 mom.).

Ni har förvärvsarbetat regelbundet sedan år 1962, senast som elektriker från år 1974. Ert arbete fortgår alltjämt. Ni har anfört, att Ni i arbetet är tvungen att lyfta tunga elmotorer, vilket haft till följd en ständig värk i ryggen. Därtill säger Ni Er lida av sömnlöshet, vilket inverkar menligt på Ert dagliga arbete.

Enligt den utredning vi fått om Ert arbete och arbetsmiljön är det fråga om inomhusarbete, där temperaturskillnader inte förekommer. Arbetet är i regel fysiskt lätt eller medeltungt och de tyngsta elmotorerna lyfts med eltelfer. Ni har klarat av Ert arbete bra och Era besvär har inte heller gett Er orsak till bortavaro från arbetet.

Enligt utredningen över Ert hälsotillstånd lider Ni tidvis av ryggbesvär, olika ledsmärtor samt av blodtryckssjukdom som hålls under kontroll med medicinering. Funktionsförmågan i ryggen är enligt de utförda undersökningarna i det närmaste normal och de övriga sjukdomar Ni lider av måste anses vara lindriga och ha en ringa inverkan på Er arbetsförmåga.

Vid en samlad bedömning finner vi att Ni alltjämt klarar Er i Ert arbete och att Er arbetsförmåga inte har nedgått i den grad lagen förutsätter. Av denna orsak har Er ansökan om förhandsbeslut avslagits.

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring i beslutet.

Anvisningar för sökande av ändring medföljer som bilaga.

Pensionsanstalt
Y

På förfrågningar svarar...

Detta fall gäller inte ansökan om förhandsbeslut om individuell förtidspension utan en helt normal invalidpensionsansökan, som då i sig innefattar ansökan om full invalidpension, individuell förtidspension och delpension. Här har pensionsanstalten beviljat individuell förtidspension och avslagit ansökan om full invalidpension.

I detta exempel har sökanden upphört att förvärvsarbета och har inte heller haft någon anställning inom den offentliga sektorn. Emedan den fulla invalidpensionen och den individuella förtidspensionen sålunda är lika stora, kan beslutsmodell 5 ges som ett slutligt beslut.

Om sökanden i stället hade haft någon anställning inom den offentliga sektorn, hade pensionsanstalten varit tvungen att ge förhandsbeslut om den individuella förtidspensionen och samtidigt avslå ansökan om full invalidpension. Alternativt kan pensionsanstalten kontakta sökanden och redogöra för de olika pensionsalternativen och för förutsättningarna för beviljande av individuell förtidspension samt därvid be om sökandens samtycke till ett slutligt beslut.

SÖKANDE Maija Manninen, 59 år, gift, fabriksstädare från Vanda.

PENSIONSANSTALT Y

FRÅGOR ATT BEHANDLA

Har sökanden rätt till full invalidpension eller till individuell förtidspension?

FÖRVÄRVSARBETE	Kivipaino Oy 1.4.60 - 30.9.68	APL	830 mk/mån
	Hyvilla Oy 1.12.68 - 30.4.72	APL	1 200 mk/mån
	Oy Konepaja Ab 1.5.72 - 31.8.85	APL	4 300 mk/mån

Åren 1947 - 1950 arbetade sökanden som butiksbiträde och åren 1957-1960 som kvällsstädare. Sökandens barn är födda år 1951, 1953 och 1955. För skötseln av dem var sökanden hemma åren 1951 - 1956.

I sin anställning vid Oy Konepaja Ab arbetar sökanden i fabrikshallen som dagstädare. I fabriken tillverkas olika slags metallprodukter. De utrymmen som skall städas är utsatta för hård nersmutsnings av fetter och olja samt av svarv- och bormaskinsspill och synnerligen svårstäda. Tidvis är arbetsutrymmena fyllda av os och kraftigt slammer. Fysiskt tungt är det att lyfta och bära vattenhinkar, avfallsäckar och arbetstillbehör. För städningen används mestadels maskiner men användningen av dem kräver krafter.

Sökanden har själv berättat att tyngst är de arbetsfaser då arbetet skall utföras med handkraft (lyftande, bärande, skurande av väggar och golv) samt böjande. Ofta värk i både rygg och händer. Sökanden är tvungen att använda värkmediciner för att alls orka arbeta. Starka rengörings- och tvättmedel framkallar hudutslag.

Enligt arbetsgivarens uppgifter har sökandens arbets effektivitet och arbetstakt avtagit under de senaste åren. Sökanden har också klagat över att arbetet är tungt. Sjukfrånvaron har de senaste åren i medeltal varit 2-4 veckor årligen.

PENSIONANSÖKAN 4.1.1986

Sökanden har ansökt om invalidpension och uppgett sig vara arbetsoförmögen från 21.6.1985.

PENSIONER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

Sjukdagpenning Sökanden har beviljats dagpenning; primärtiden har fastställts och upphör 31.3.1986.

Folkpension Invaliditetspensionsansökan anhängig.

HÄLSOTILLSTAND

A-läkarintyg Sökanden arbetsoförmögen 21.6-30.9.85

B-läkarutlåtanden 28.8.85 och 8.2.86

Sökanden har tidvis haft värk i skulderregionen, korsryggen och armarna samt känslolöshet och domning i händerna. Sökanden har fått fysikalisk vård i skulderregionen år 83 och 85. Vården hjälpte bara för en liten tid och värken återkom fort. Vid ortopedundersökningar i februari 86 konstaterades begränsad rörelsefunktion i hals- och ländryggen samt stelhet i nack- och skulderregionens muskler. Vid Rtg-fotografering konstaterades påtagliga förslitningar i hals-

och ländryggen. Sökanden har även besvärats av ledkapselinflammation i högra axelleden som åtgärdats med cortisoninjektioner. Tidvis uppträder hos sökanden kraftiga, av rengöringsmedlen orsakade hudutslag. Kan inte använda gummihandskar emedan de irriterar.

Städare
Maija Manninen
Backränd 7

01670 VANDA

Person beteckning	Ansökan anhängig	Beslutet givet	Beslutet postat
----------------------	---------------------	-------------------	--------------------

BEVILJANDE AV INDIVIDUELL FÖRTIDSPENSION

Pensionsanstalt Y har prövat Er ansökan om invalidpension. Ni har beviljats individuell förtidspension från .... och pensionsbeloppet är XX mark i månaden.

Om utbetalning av pensionen för tiden ... ges särskilt beslut sedan uppgifter erhållits av Folkpensionsanstaltens lokalbyrå om till Er utbetalade dagpenningar för samma tid.

Emedan Er arbetsförmåga enligt vår åsikt inte har nedgått i sådan grad som 4 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare kräver för full invalidpension, har sådan pension inte kunnat beviljas. Däremot har Ni beviljats individuell förtidspension, som till sitt belopp är lika stor som den fulla invalidpensionen skulle ha varit.

Om Ni återfår Er arbetsförmåga eller om Ni återgår till förvärvsarbete skall enligt 12 a § 2 mom. förordningen om pension för arbetstagare meddelande därom insändas till pensionsanstalten.

Lagrum
Lagen om pension för arbetstagare, 4 § 3 mom. och 4 e § 1 mom.

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring i beslutet.

Anvisning för sökande av ändring medföljer som bilaga.

Pensionsanstalt
Y

På förfrågningar svarar ...